

Gekruisigd

Periodethema: Lijden en sterven
Markus 15: 21-41

KERNTEKST

'En Jezus, een grote stem van Zich gegeven hebbende, gaf de geest.' (Mark. 15: 37)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

In Johannes 19: 30 lezen we: 'Het is volbracht.' Jezus roept het uit, de hele wereld moet het weten: 'Het is volbracht.' Lang geleden heeft God beloofd dat het vrouwenzaad de kop van de slang zal vermorzelen (Gen. 3: 15) en dat is nu volbracht. Het werk van Jezus hier op aarde is klaar.

BEGINSITUATIE

Na de gevangenneming en het verhoor volgt de kruisiging. Na Gethsémané en Gabbatha volgt (de weg naar) Golgotha. De kinderen zullen er al van gehoord hebben. Weten ze nog wat er in Gethsémané gebeurde en daarna...? De goede Herder stelt Zijn leven voor Zijn schapen.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat de Heere Jezus, Die zonder zonde was, Zich liet kruisigen om zondaren te verlossen.
- De kinderen weten dat er alleen verlossing bij Hem te vinden is.

INDELING

- Naar Golgotha.
- Simon van Cyréne gedwongen om het kruis te dragen.
- Gekruisigd tussen de misdadigers.
- Op Golgotha: de Heere Jezus neemt geen edik, verdeling van kleding, de soldaten, omstanders, overpriesters en Schriftgeleerden bespotten en lasteren Hem. De moordenaars, waarvan één moordenaar erkent dat hij Jezus nodig heeft.

- De kruiswoorden.
- Zijn laatste woorden... met een grote stem.
- Hij gaf de geest.
- De hoofdman erkent: 'Deze is waarlijk de Zoon van God.'

OPMERKINGEN

De kruisdood is een gruwelijke marteldood. Het is goed u te verdiepen in deze marteldood, maar vertel het de kinderen sober. Uiteindelijk is niet de gruwelijkheid van de kruisiging het doel van de vertelling, maar het gaat om de liefde van God voor ons, verloren mensen, die naar Hem niet vragen en zelfs dagelijks Hem verdriet doen door onze zonden. En toch, ondanks ons, is God genadig en wilde de Heere Jezus lijden en sterven, zodat wij, in Hem, gerechtvaardigd tot God kunnen komen. Dat is de boodschap die u de kinderen moet doorgeven.

ZINGEN

Psalm 22: 1 en 4; 54: 2; 118: 13

Voorafgaand aan uw vertelling, na de introductie, kunt u het lied 'Gezegend Hij, Die komt' (Opwekking 106) zingen.

UITLEG VAN DE PSALM

In psalm 22, een psalm van David, horen we als het ware de Heere Jezus spreken.

Psalm 54: 2 Onbekenden steken het hoofd omhoog tot mijn ondergang, Ik zie vijanden samenkomen om mij te doden. Zij hebben God niet op het oog. God, Die mij niet vergeet, is mij tot een hulp in het lijden. Hij zorgt ervoor dat er voor mij wordt gestreden en ondersteunt mij in mijn lijden. Een weergave van wat er aan het eind van de Heere Jezus Zijn leven gebeurde, toen mensen samenkwamen om te zien hoe zij Hem konden doden.

Jes. 53: 5b de straf die ons de vrede aanbrengt: door Zijn lijden en sterven verzoent Hij ons met God. Door Zijn striemen is ons genezing geworden. Door Zijn slagen en bespottingen (lijden) konden wij naar ziel en lichaam vergeving en heiliging ontvangen.

MATERIALEN

Een afbeelding van de kruisheuvel Golgotha (hoofdschedelplaats). Wellicht een afbeelding van een kruis.

BORDPLAN

Op het bord kunt u lijnen trekken vanuit de Grote Verzoendag (les A1.39) naar Goede Vrijdag.

Waar op de Grote Verzoendag een man uit het volk gekozen werd om de zondebok ver weg de woestijn in te leiden, zodat deze bok als het ware de zonden van het volk ver wegbracht en nooit meer terugkwam, zo werd op Goede Vrijdag dé Zondebok, het Lam van God, door één man (Simon van Cyréne) weggebracht buiten de stad om de straf voor de zonden van Zijn volk weg te dragen aan het vloekhout op Golgotha. Zo zien we de lijnen vanuit het Oude Testament, de schaduwdienst naar het Nieuwe Testament. Alle ceremonieën die het volk Israël hadden, wezen naar de Messias.

INTRODUCTIE

Het was een paar dagen geleden dat de Heere Jezus als een koning Jeruzalem is binnengehaald. De mensen hadden geroepen: 'Hosanna, gezegend is Hij, Die daar komt in de Naam des Heeren.' (*U kunt dit lied nu zingen met de kinderen.*)

BRUGZIN OF BEGINZIN

Maar wat is er in die paar dagen veel veranderd. Luister maar.

Vertelling

Daar gaat de stoet met de Heere Jezus. De mensen om Hem heen behandelen Hem niet als koning. Nee, ze hebben van Hem een spotkoning gemaakt. De mensen bespotten Hem en ze hebben Hem een purperen mantel om gedaan. Ze hebben een kroon van doornen gevlochten en op Zijn hoofd gezet. Hoor de mensen roepen: 'Wees gegroet, Gij Koning der Joden.' De Heere Jezus is moe. Moe van die hele nacht. Eerst in Gethsémané waar Hij gevangengenomen werd. Toen op Gabbatha, de plaats van de onterechte veroordeling en nu richting Golgotha, de plaats waar Hij zal worden gedood. Ze hebben Hem en ook de andere misdadigers een kruis op de schouders gelegd. Het is een verschrikkelijk gezicht. Een schande is het... Zeker! Een vloek zelfs. Even buiten Jeruzalem ligt Golgotha. Als de soldaten, die rondom de Heere Jezus lopen, zien dat Jezus vermoeid raakt, besluiten ze dat iemand anders het kruis maar moet dragen. Mogelijk vinden ze het allemaal te langzaam gaan en zijn ze bang dat ze Hem straks niet kunnen kruisigen, omdat de Heere Jezus Golgotha niet zal bereiken of omdat het zo langzaam gaat dat ze Hem niet voor de sabbat konden kruisigen. We weten niet waarom de soldaten dit besluit hebben genomen, maar het moest wel zo gebeuren, omdat God het gezegd had dat het zo zou gaan gebeuren.

De soldaten kijken in de menigte en zien daar iemand lopen. Het is Simon van Cyréne. Hij komt van de akker, daar waar hij zijn tent had staan. Hij kwam speciaal voor het Pascha helemaal uit het noorden van Afrika. 'Kom eens hier.' Ze dwingen hem om het kruis van Jezus mee te dragen. Moet hij meehelpen met het dragen van zo'n vloekhout? Moet hij zich laten verontreinigen met het dragen van een kruis? Zo wordt hij onrein en mag hij niet in de tempel komen. Simon moet! De soldaten eisen het.

Hierin ligt voor jou en mij een belangrijke les. Het kruis was een teken van schande, het vloekhout. Simon had het verdiend om dit kruis te dragen. Hij was een zondig mens, maar niet alleen hij. Jij hebt het ook verdiend. Jij bent ook een zondaar. Jij doet ook zonde. Daarom verdien je het om dit kruis te dragen. De Heere Jezus echter verdient het niet. Hij heeft geen enkele zonde gedaan. Hij is zonder zonden. En straks zal de Heere Jezus het kruis weer overnemen. Dan zal Hij aan het kruis gehangen worden. Geheel onschuldig, om de straf te dragen voor hen, die in Hem geloven. Luister maar verder.

Tussen de soldaten loopt de Heere Jezus en om Hem heen een joelende menigte mensen. Simon neemt het kruis en draagt het verder. Even buiten de stad moet de stoet zijn. Volgelingen, tegenstanders, vrienden en vijanden. Ze lopen allemaal achter de Heere Jezus aan op weg naar Golgotha. *Volg je ook? Doet het pijn in je hart als je Hem ziet gaan? Maakt het je verdrietig? Zie je ook dat Hij de weg gaat, die wij zouden moeten gaan? Zie je ook dat Hij naar de kruisheuvel gaat, omdat jij en ik gezondigd hebben? We worden er stil van. Hij gaat sterven om te redden.* Op de kruisheuvel geven de soldaten Hem edik. Het helpt tegen de pijn. Het verdooft een beetje. De Heere Jezus weigert het. Geen verdoving. Hij wil de straf helemaal dragen. De beker van Gods toorn wil Hij helemaal leegdrinken. Straks wil Hij het zeggen: 'Het is volbracht.'

Niet voor een klein beetje, maar helemaal. Hij is een volkomen Redder, een volkomen Zaligmaker. Daar hangt de Heere Jezus. Naast hem hangen nog twee mannen. Het zijn twee moordenaars. Het is voorzeggd door God in de Bijbel dat Hij met de misdadigers gerekend zou worden. We zien het hier gebeuren. Onbegrijpelijk eigenlijk, vind je niet? De Heere Jezus, Die zonder zonden is, wordt behandeld als een misdadiger. Hij heeft alleen maar goed gedaan. Onder aan het kruis staan de soldaten te spotten. Ze hebben de kleren van de Heere Jezus en verdelen en verloten die onder elkaar. *Hoor eens wat de Heere Jezus zegt. Het lijkt wel of Hij voor de spotters en de soldaten bidt. 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.' Zij spijkeren Mij aan het vloekhout en ze weten niet wat ze doen. Vergeef het hun!*

Nu zullen de mensen toch wel zien dat de Heere Jezus geen misdadiger is, maar dat Hij juist de mensen wil helpen? Nee hoor, want veel voorbijgangers spreken verkeerd van de Heere Jezus en beginnen met Hem te spotten: 'U bent toch machtig. Behoud Uzelf en kom af van het kruis!' roepen ze. Ook de overpriesters en Schriftgeleerden, mensen van de kerk, beginnen te spotten en zeggen tegen elkaar: 'Hij heeft anderen verlost. Zichzelf kan Hij niet verlossen.' De Schriftgeleerden hebben altijd al wat tegen Jezus gehad. Nu krijgen ze de kans. Ze roepen het Hem toe en anderen kunnen het horen: 'Christus, Koning Israëls, kom nu van het kruis af.' Het is alsof ze het wensen. 'Kom eraf en wij zullen in U geloven.'

Kan Hij dat? Van het kruis komen? Hij is vastgespijkerd. Toch kan Hij het. Hij heeft vaker Zijn macht en kracht laten zien. Maar Hij doet het niet. Gelukkig niet. Hij wil sterven om Zijn kinderen te redden. Hij wil de dood ingaan om het leven te kunnen geven. Is het geen wonder dat Hij aan het kruis blijft hangen terwijl spotters Hem tarten? Terwijl de duivel door mensenmonden Hem bespot. Hij laat het gaan. Hij laat het toe. Hij zwijgt. Wonderlijk. En dat allemaal, omdat Hij zoveel geeft om de mensen. Hij weet dat Hij deze weg moet gaan, zodat zondaren door Hem bij Zijn Vader in de hemel kunnen komen om Hem groot te maken, te loven en te prijzen. Hij wil de wil van Zijn Vader volbrengen. God zal het volk straffen, omdat ze verkeerd hebben gedaan, omdat ze gezondigd hebben. Maar het wonder is dat de Heere Jezus de straf draagt, waardoor de Vader niet meer toornst over Zijn volk. Hij draagt de straf die de vrede aanbrengt.

De misdadigers, die naast de Heere Jezus hangen, spotten ook mee. Toch gebeurt daar op Golgotha een groot wonder. Eén van de misdadigers vraagt of de Heere aan hem wil denken als Hij in Zijn Koninkrijk is. Die misdadiger krijgt het in de gaten. Hij is mijn enige Helper. Mijn Redder in de nood.

Zelf verdient hij straf, maar hij roept en vraagt of de Heere aan hem wil denken. En wat denk je? Wat zegt de Heere? 'Nee man, je bent te slecht. Je hebt net nog gespot met Me.' Zegt Hij dat? Nee, Hij zegt: 'Heden - vandaag - zult u met Mij in het paradijs zijn.' In het Vaderhuis met de vele woningen is er plaats, ook voor deze moordenaar, die weet dat hij straf heeft verdiend. Hij weet ook dat naast hem een Koning is gekruisigd, Die op weg is naar Zijn Koninkrijk.

Als het twaalf uur is, dus midden op de dag, wordt het plotseling donker op de aarde. De mensen schrikken. Midden op de dag en dan donker. Wat zal er gebeuren? De mensen wachten op wat komen gaat. Zal dan nu de aarde vergaan? Nee, want na drie uur duisternis, komt er weer licht. Het is drie uur in de middag. De stilte wordt verbroken door de stem van de Heere Jezus, Die roept met een grote, krachtige stem: 'Eloï, Eloï, Lama Sabach-tani.' Wat is dit? De omstanders vragen elkaar: 'Roept Hij Elia?' Het klonk helder en krachtig: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Zo donker is het voor de Heere, zo ellendig. Zijn God is weg. Als Hij weg is, waar moet je dan heen? Als Hij weg is, heb je niemand, niets meer. De Heere Jezus roept het uit. Hij is eenzaam. Alleen. Het is zo diep. Het doet zo'n pijn. Het maakt zo verdrietig. Die beker leegdrinken is zo zwaar... Als de krachtige stem van de Heere heeft geklonken en Hij roept: 'Mij dorst', komt er een soldaat aanlopen met een spons op een rietstok. Hij steekt de rietstok omhoog. Zo kan er worden gedronken. 'Stil', zegt hij, 'laat ons opletten of Elia komt om Hem van het kruis af te nemen.' Dan is het bijna voorbij. Nog één keer klinkt de krachtige stem van de Heere over de kruisheuvel Golgotha: 'Het is volbracht!' Dan sterft Hij. Nee, Hij geeft de geest. Het leven is uit Hem weggegaan. Hij heeft het weggegeven. 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest.' Zo is Hij gestorven. Als Hij gestorven is, lijkt het allemaal voorbij. Voor mensen lijkt het allemaal voor niets geweest. Ze hebben Hem gevolgd en hebben grote verwachtingen gehad. Ze wilden Hem als Koning. Geen kruiskoning, geen verliezer, maar een overwinnaar. Kijk nu eens. Is dat mijn Koning? Ja, Hij is het. Alleen zo is het goed. Zo wilde de Vader het. Zo wilde de Zoon het.

Op de kruisheuvel staat een hoofdman over honderd. Een heidense hoofdman. Hij ziet de kruiselingen, de Middelste. Hij ziet Jezus. Hij hoort Hem de laatste woorden roepen en de geest geven. Hij ziet Hem sterven. 'Waarlijk', zegt hij, 'deze Mens was Gods Zoon.' De hoofdman kan niet anders. Hij moet het bekennen. Hij ziet het met eigen ogen... Hij is de Zoon van God. Hij hangt daar. Onbegrijpelijk, maar waar.

Wat de hoofdman allemaal heeft gezien, gehoord en meegemaakt, maakt hem klein en bevreesd. Waarlijk, het is echt waar...

AFSLUITING

De Heere Jezus stierf. Hij gaf de geest. Hij stierf, maar niet tegen Zijn wil in. Hij gaf, vrijwillig. Hij wilde Zijn leven geven. Zo hangt Hij daar. Gestorven. Ook de vrouwen, die op een afstand staan te kijken (Maria Magdalena, zij is verlost van zeven duivelen, Maria de moeder van Jacobus de kleine of beter, de jongere en Joses en Salomé), zien wat er is gebeurd. Hoe verdrietig is Zijn lijden. Hoe verdrietig is Zijn sterven. Daar hangt Hij van Wie ze zoveel verwachting hadden. Hun Meester. Hun lieve Zaligmaker. Hun Koning. Het is voor hen onbegrijpelijk. Toch wil Hij het zo, want alleen zo kan Hij Zijn Vader tevreden stellen. Alleen zo kan Hij mensen van de eeuwige straf redden. De vrouwen staan daar. Ze waren Hem gevolgd toen Hij in Galilea was. Ze hebben Hem gediend. Ze zijn met Hem meegereisd naar Jeruzalem. Ze hebben Zijn einde gezien. Zijn sterven aan het vloekhout op Golgotha. Ze staan er zomaar bij en ze hebben zo hun gedachten.

Ook jij... Zie je Hem voor je, aan het kruis genageld? Zie je Hem, nu Hij daar hangt en het leven uit Hem weg is? Zie je Hem? Kijk eens goed. Voor wie hangt Hij daar? Waarom hangt Hij daar? Hij hangt daar, omdat de toorn van God over jouw en mijn zonden zo groot is, dat er straf op moet komen. De Heere Jezus wilde deze straf dragen.

Daarom is Hij deze moeilijke weg gegaan, om mensen te redden van de eeuwige straf. Geef eens antwoord. Is Hij jouw Meester, jouw Redder, jouw Zaligmaker? Niet? Hangt Hij daar dan niet voor jou? Hoe wil jij dan gered worden? Je wordt niet gered door verder te gaan met zondigen. Je wordt niet gered door te doen alsof het wel meevalt met je. Je wordt niet gered door af te wachten. Kinderen, je wordt alleen gered door het geloof in de gekruisigde Christus. Geloof in Hem en je wordt behouden! Alleen door Zijn bloed kun je gereinigd worden van al je vuile zonden.

VERWERKING

- Kennen we de zeven kruiswoorden van de Heere Jezus?
- Gethsémané, Gabbatha en Golgotha. Kun je kort aangeven wat daar is gebeurd?
- Leg een verbinding tussen de Grote Verzoendag en Goede Vrijdag (zie exegese 'uitleg van de tekst' bij Mark. 15: 21-22 en 'Bordplan').
- Laat de kinderen aan de hand van Heidelbergse Catechismus, zondag 15 en 16, de trappen van vernedering (geboorte, lijden, dood, begrafenissen, nederdaling ter helle) opzoeken.
- En, aan de hand van de Heidelbergse Catechismus, zondag 17-19, de trappen van verhoging (opstanding, hemelvaart, zittend aan de rechterhand van God, wederkomst) opzoeken.
- Leg dit uit met behulp van de Dordtse Leerregels, hoofdstuk 2 en de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 20 – 21.